

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงาน การทำงานเป็นทีม และบรรยากาศองค์การของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตติยภูมิระดับสูง เขตบริการสุขภาพที่ 8 และศึกษาอำนาจทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตติยภูมิระดับสูง เขตบริการสุขภาพที่ 8 โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลตติยภูมิระดับสูง เขตบริการสุขภาพที่ 8 ที่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพอย่างน้อย 1 ปี จำนวนทั้งสิ้น 933 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลตติยภูมิระดับสูง เขตบริการสุขภาพที่ 8 ที่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 117 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ G*Power 3.1.9.2 สำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยมีตัวแปรต้นจำนวน 2 ตัว ค่าขนาดอิทธิพลระดับกลางหรือเท่ากับ 0.15 ค่าอำนาจในการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.95 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 จะต้องการขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 107 คน ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 คือ 21 คน เพื่อป้องกันการสูญเสียกลุ่มตัวอย่างที่อาจเกิดขึ้น จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการรวมทั้งสิ้น 128 คน เมื่อรวบรวมข้อมูลมีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามกลับคืนมาเพียง 121 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน ตอบแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อในข้อคำถามที่สำคัญ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพียง 117 คน ซึ่งวิเคราะห์แล้วได้ค่าอำนาจในการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.97

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนพยาบาลแต่ละแผนก และแต่ละหอผู้ป่วยเป็นลำดับ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตติยภูมิระดับสูง เขตบริการสุขภาพที่ 8 จำแนกตามแผนก (n=128)

ลำดับ	แผนก	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	แผนกงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	38	4
2	แผนกงานผู้ป่วยหนัก	122	17
3	แผนกงานวิสัญญี	44	6
4	แผนกงานศัลยกรรม	163	24
5	แผนกงานห้องคลอด	26	4
6	แผนกงานออร์โธปิดิกส์	71	10
7	แผนกงานผู้ป่วยนอก	94	13
8	แผนกงานห้องผ่าตัด	47	6
9	แผนกงานอายุรกรรม	189	25
10	แผนกงานสูติ-นรีเวชกรรม	48	7
11	แผนกงานกุมารเวชกรรม	65	8
12	แผนกงาน ตา หู คอ จมูก	26	3
รวม		933	128

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส แผนกงาน สถานภาพการทำงาน วุฒิการศึกษา รายได้ และภาวะสุขภาพ ซึ่งลักษณะคำถามจะเป็นแบบเลือกตอบหลายตัวเลือกและเติมข้อความลงในช่องว่างจำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความสุขในการทำงานที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบวัดความสุขในการทำงานของลัทเทอร์บีและไพรซีโจนส์ (Lutterbie and Prycy-Jones, 2013) เพื่อให้มีความเหมาะสมทางภาษาและบริบทของประเทศไทย ซึ่งแบบวัดมี จำนวน 25 ข้อเช่นเดียวกับต้นฉบับ โดยมีข้อคำถามที่เป็นด้านลบ 2 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 2 ท่านมีความต้องการที่จะออกจากงานที่ท่านทำอยู่ และข้อที่ 23 ท่านรู้สึกว่าการที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบันไม่มั่นคง ผู้วิจัยได้ทำการกลับคะแนนก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการทำงานเป็นทีม ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแนวคิดของ คอร์เนอร์ วิทซ์ เบนเกล และกอร์ทซ์ (Korner, Wirtz, Bengel and Goritz, 2015) ซึ่งแบบวัดมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 26 ข้อ ที่มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

ด้านบรรยากาศการทำงานจำนวน 4 ข้อ

ด้านความร่วมมือ จำนวน 4 ข้อ

ด้านการประสานงาน จำนวน 4 ข้อ

ด้านการมีเป้าหมายเดียวกันจำนวน 5 ข้อ

ด้านการเป็นที่ยอมรับนับถือ จำนวน 5 ข้อ

ด้านการติดต่อสื่อสาร จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศองค์การ ที่ผู้วิจัยพัฒนาจากแนวคิดของ ลิตวิน และสตริงเกอร์ (Litwin and Stringer, 1968) ซึ่งแบบวัดมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 39 ข้อ ที่สามารถแบ่งเป็น 9 ด้าน ดังนี้

ด้านโครงสร้างองค์การ จำนวน 5 ข้อ

ความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ

การให้รางวัล จำนวน 4 ข้อ

การยอมรับความเสียงในงาน จำนวน 4 ข้อ

ความอบอุ่นในองค์กร จำนวน 4 ข้อ

การสนับสนุนขององค์กร จำนวน 5 ข้อ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ

การแก้ไขความขัดแย้ง จำนวน 4 ข้อ

ความเป็นเอกลักษณ์ของงาน จำนวน 5 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามในส่วนที่ 2, 3 และ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
คะแนน 3 หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนน แบบสอบถามในส่วนที่ 2, 3 และ 4 พิจารณาในรูปคะแนนเฉลี่ย โดยนำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย ในการให้ความหมายคะแนนเฉลี่ย (ประกอบกรรมสูตร, 2542) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง อยู่ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง อยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง อยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง อยู่ในระดับต่ำมาก

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดย

3.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้า งานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง และนิยามศัพท์ตัวแปรที่ศึกษา สร้างคำถามให้สอดคล้องกับนิยาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำปรึกษา และปรับปรุงแก้ไข

3.1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการพยาบาล 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในการวิจัยทางการพยาบาล 3 ท่าน พิจารณาความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างสาระคำถามกับคำนิยามตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของมิติที่วัด และพิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความรัดกุมในการใช้ภาษา การตีความหมายของข้อความ รวมทั้งเกณฑ์การตอบ กำหนดระดับการแสดงความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง	คำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเลย
ระดับ 2 หมายถึง	คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงอย่างมากจึงจะมีความสอดคล้องกับนิยาม

ระดับ 3 หมายถึง	คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเล็กน้อยจึงจะมีความสอดคล้องกับนิยาม
ระดับ 4 หมายถึง	คำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยยึดเกณฑ์ความเห็นสอดคล้อง และการยอมรับ ได้ของค่าดัชนีความตรงเนื้อหา (Content validity index : CVI) ที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.80 ขึ้นไป (บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร, 2553) สำหรับแบบสอบถามความสุขในการทำงานได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.97 แบบสอบถามการทำงานเป็นทีมได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามบรรยากาศองค์การได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.98 จากนั้นจึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้และหาความเที่ยงต่อไป

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability)

3.2.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้ว ไปทำการทดลอง (Try out) กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสกลนคร จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability)

3.2.2 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยค่าที่ยอมรับได้ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 (บุญใจ ศรีสถิตยัณราทร, 2553) สำหรับแบบสอบถามความสุขในการทำงานได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.93 แบบสอบถามการทำงานเป็นทีมได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.96 แบบสอบถามบรรยากาศองค์การได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.97

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลอุดรธานีจำนวน 128 คน โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ทำหนังสือผ่านประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุดรธานีเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตดำเนินการรวบรวมข้อมูล

4.2 ทำหนังสือเสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และโรงพยาบาลอุดรธานี

4.3 เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการติดต่อประสานงานกับ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดโครงการ รายละเอียดในการดำเนินการวิจัย และทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และนัดหมายวันเวลารับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามแล้วภายใน เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2559 โดยผู้วิจัยทำการชี้แจงว่าได้จัดตั้งกล่องรับเอกสารที่หอผู้ป่วยศัลยกรรม อุบัติเหตุที่ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ หรือโทรแจ้งที่ เบอร์โทรภายใน 1264-1265 ได้ หากตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

4.4 เมื่อได้แบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามนั้นมา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เมื่อรวบรวมข้อมูลมีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามกลับคืนมา เพียง 121 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน ตอบแบบสอบถามไม่ครบทุกข้อในข้อคำถามที่สำคัญ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพียง 117 คน และนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ผลทางสถิติตามที่กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์ระดับความสุขในการทำงาน การทำงานเป็นทีม บรรยากาศองค์การ โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การทำงานเป็นทีม บรรยากาศองค์การ และความสุขในการทำงานโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

5.4 วิเคราะห์อำนาจในการทำนายของตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

5.5 กำหนดเกณฑ์เปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ (r) จากแนวคิดของบุญใจ ศรีสถิตนรากร (2547)

ค่า r	ระดับความสัมพันธ์
± 1.00	ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
$>.70$	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
อยู่ระหว่าง .30-.70	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
$<.30$	ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0	ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

6. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยทำหนังสือเสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และโรงพยาบาลอุดรธานีเมื่อผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยทำเอกสารชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย และชี้แจงให้ทราบว่าข้อมูลทุกอย่างถือว่าเป็นความลับ ในการบันทึกข้อมูลจะไม่มีการระบุชื่อ โดยจะทำเป็นรหัสแทน ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปอภิปรายในภาพรวมของผลการวิจัยเท่านั้น การเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้ การปฏิเสธเข้าร่วมการวิจัยไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลหรือมีคำอธิบายใดๆ และการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยจะไม่มีผลต่อการทำงานใดๆ